חתלה הלכה ז:

תפנה הנכה ד עם ב מיי׳ שם הלכה ד טוש"ע א"ח סימן

עשין כז טוש"ע שם סימן

:ככ סעיף ג

פא ד מיי' פ"ע מהל' מפלה הלכה ז

טן: פב ה מיי פ״ה מהלי

משניה הלכה ואו די

עשיו יח טוש"ע א"ח סימו

סא סעיף ט: סא סעיף ט: פר ז מיי פייצ מהלי מפלה הלכה יב סמג

:עשין יט

מהלרום

קכא סעיף ב: ב מיי' פ"י מה ברכות הל' ג

בה.

ל) ברכות לד. ע"ש. ב) וגי׳ רמב"ס דרך הלדוקים], ג) שם לג:, ד) שם נד., ס) [בברכות ובע"י ליתא], ודרכות לגי וש"נו. ה) ברכות לג: [סוכה נג:], ע) [ברכות לד.], י) [עי מוי"טו. ל) ומוספתא פ"גו. לור טן, של [מוטפנוני כ הן ל) [דף טו.], מ) [ערי חוי"ט פ"ה דברכות מ"ג], ל) [נדה טו: ע"ש בתוס"],

גליון הש"ם

גמ' גנאי הוא לו. עיין לעיל דף יח ע"א: תום' ר"ה מפני. שיסד הקליר עיין חגיגה דף יג ע"ח מוס' ד"ה ורגלי החיות:

הנהות הב"ח

פליגו נה: (ב) שם ואתו בשי כנסת הגדולה ותקנינהו אנן לא הוה אתרינן: (ג) במשור יריגן: (ג) במשנה שה דוד ואמנון לא נהראין: (ד) רש"י ד"ה על יגיעו רחמיך הווה מפני וכו' אותו ואת בנו תפפי זכו לחומו זמת כמ ביום אחד בל תשחטו דמשמע כל"ל: (1) ד"ה הכל וכו' כדכתיב אל יתהלל

הגהות הגר"א (א) גמ' ויש לא נקרין ולא מתרגמין. מא"מ:

הגהות מהר"ב רוימרורו

או רש"ר ד״ה מעשה תמר וכו' עד ואשליכהו. מלת ואשליכהו נמחק ונ"ב וישרף:

מוסף רש"י על קן צפור יגיעו רחמיך. אנטיס טהיו רחמיך. אנשים שהיו מראים עצמם כמתכונים להעמיק בלשון תחנונים ואומרים רחום וחנון אתה ועל קן לפור יגיעו רחמיך שאמרת לשלח את האם, או מודים מודים, משחקין אותו (ברבות לג:). שמטיל קנאה. לותר על אלה חס ולא על שאר בריותיו (שם). מדותיו. מלומיו, והוא לא לרחמים עשה אלא להטיל על ישראל בשם מונו כמסיל על ישרמו חקי גזרותיו להודיע שהם עבדיו ושומרי מלותיו שהשיב (שם). דכתבינהו משה. האל הגדול הגבור כשהתפלל עזרא על מעל

ועל טוב יוכר שמך. על טובותיך נודה לך או שאמר שני פעמים מודים כשהוא כורע משתקין אותו ובגמרא מפרש לה: המכנה בעריות. בגמרא מפרש שדורש פרשת עריות בכינוי ואומר לא ערוה ממש דיבר הכתוב אלא כינה הכתוב בלשונו וקרא אותה ערוה המגלה קלון אביו וקלון אמו ברבים. כינוי הוא לשון היפך שמהפך דיבורו לשבח או לגנאי והרבה יש צלשון חכמים בספרי אספה לי שבעים איש (במדבר יא) ואל אראה ברעתי (שם) ברעתם היה לו לומר אלא שכינה הכתוב כיולא בדבר וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב (מהלים קו) כבודי היה לו לומר אלא שכינה הכתוב: האומר ומורעך לה חתן להעביר למולך. לה תבה על הכותית ותוליד בן לע"ו: משתקין אותו בנויפה. שעוקר הכתוב ממשמעו שהוא עבודת חוק לאמוריים להעביר בניהן לאש ונותן כרת לבא על הכותית ומחייב חטאת על השוגג ומיתת ב"ד על המזיד בהתראה: במ' כשתי רשויות. ומקבל ומודה אלוה אחר אלוה: על הרעה. ברוך דיין האמת: על הטובה. ברוך הטוב והמטיב: מטיל קנחה. לומר על העופות חם ועל הבהמות וחיות אינו חס: ואינן אלא גזירת מלך. להטיל עלינו עולו להודיע שאנחנו עבדיו ושומרי מלותיו: דכתבינהו משה בתורה. האל הגדול הגבור והנורא אשר לא ישא פנים (דברים י): אנשי כנסת הגדולה. בספר עזרא (נחמיה ט) ועתה אלהינו האל הגדול הגבור והנורא שומר הברית והחסד: חוד מירחת שמים. אותה מסורה בידי אדם שיהא הוא עלמו מכין לבו לכך אע"ג שהיכולת בידו להכין לבבנו אליו דכתיב הנה כחומר ביד היוצר כן אתם בידי בית ישראל וירמיה יח) ואומר והסירותי את לב האבן מבשרכם (יחוקאל לו): אמר מילחה מילחה וחני לה. כל תיבה אומר ושונה אין כאן משמעות שתי רשויות אלא מגונה וסכל הוא: חברותה כלפי שמיה. וכי כמנהג חבירו נוהג בהקב"ה לדבר לפניו שלא במתכוין וחוזר ומראה לו בכופלו ברחשונה: מרופתח. שלא כיון מרטי"ל בלע"ז. ותשם את המקבת מתרגמינן מרופתה (שופטים ד):

בתני' יברכוך טובים ה"ז דרך מינום. שאינו כולל רשעים בשבחו בחבים. פיי שמוליא את הפושעים מן הכלל אי נמי של מקום וחכמים למדו (כריסות דף 1:) מחלבנה שריחה רע ומנאה משום דמחזי כשתי רשויות כלומר אלהים טובים: הכתוב בין סממני הקטורת שמלריכן הכתוב בהרלאתן להיותן באגודה מבבני שעושה מדותיו של הקב"ה רחמים והן אינם אלא גזירות. חחת: על קן לפור יגיעו רחמיך. (ד) כלשון הזה רחמיך מגיעין על קן לפור כך חום ורחם עלינו: שיברכוך מובים הרי זו דרך יהמינות ״על קן צפור יזכר חמיך ועל מוב יזכר שמך צפור יגיעו ימודים מודים משתקין אותו המכנה בעריות

משתקין אותו האומר יומזרעך לא תתן להעביר למולך לא תתן לאעברא בארמיותא משתקין אותו בנזיפה: גמ' יבשלמא מודים מודים דמיחזי כשתי רשויות ועל מוב יזכר שמך גמי דמשמע על מוב אין ועל רע לא ותגן יהייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה אלא על קן צפור יגיעו רחמיך מ"ם ® פליגי בה תרי אמוראי במערבא ר' יוסי בר אבין ור' יוסי בר זבידא חד אמר מפני שמטיל קנאה במעשה בראשית וחד אמר מפני שעושה מדותיו של הקב"ה רחמים ואינן אלא גזירות ההוא דנחית קמיה דרבה אמר אתה חסת על קן צפור אתה חום ורחם עלינו ∞(אתה חסת על אותו ואת בנו אתה חום ורחם עלינו) אמר רבה כמה ידע האי מרבגן לרצויי למריה א"ל אביי והא משתקין אותו תגן

תלתא אי לאו דכתבינהו משה באורייתא

יורבה לחדודי לאביי הוא דבעא ההוא דקאמר אבל כל זמן שהוא בביתו ודאי יכול הוא לינצל ממנו: דנחית קמיה דרבי חנינא יאמר האל הגדול אין מפשירין במרכבה ורבי יהודה הגבור והנורא האדיר והחזק והאמיץ אמר מתיר. וקיימא לן כר׳ יהודה: ליה סיימתינהו לשבחיה דמרך השתא הני

מ ק׳ להר״ר אלחנן על מה ° שיסד הקליר בקדושת׳ שאנו

אומרים ביום ב' של פסח לדקו אותו

ואת בנו (ו) לא תשחטו ביום אחד

דמשמע שר"ל שהקב"ה חס על אותו

ואת בנו והוא אינו אלא גזירה:

הבל בידי שמים חוץ מיראת שמים.

(כתובות דף ל. ושם) אמרינן הכל בידי

שמים חוץ מלנים ופחים ונראה

דהכא מיירי בתולדות האדם אם

יהיה חכם או טפש עני או עשיר

גבור או חלש ⁰ דהכל נגזר עליו חוץ מן היראה כדכתיב אל יתהלל

י) עשיר בעשרו והגבור בגבורתו כי

אם בואת יתהלל המתהלל השכל וידוע

אותי (ירמיה ט) והתם מיירי במאורעות האדם העתידות לבא אליו

אחר שנולד שגם הם בידי שמים חוץ מלנים ופחים פירוש הקור

והחום ולא קשה מהא דכתיב לפני

קרתו מי יעמוד (מהלים קמו) דה"פ אם

ישלחנה בפעם אחת כדכתיב בראש

הפסוק משליך קרחו כפתים וגם לא

קשה מהא דכתיב ואין נסתר מחמתו

(שם יע) דההיא בעוברי דרכים הוא

קשה דהא בפרק אלו נערות

תורה אור השלם 1. ומוַרער לא תתן לְהַעֲבִיר לְמֹלֶךְ וְלֹא תְּחַלֵּל אֶת שֵׁם אֱלֹהֶיךְ אֲנִי יִי: ויקרא יח ריי 2 ----- 2 אֲנִי יְיָ: ויקרא יח כא 2. וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יִיָּ אָלהֶיף שאַל מַעמָּך כִּי אָם לִירִאָה אָת יִי אֱלהֶיף אַלהַיר בַּכַל לבַבַר

דברים י יב .3. בּּן אָדָם הוֹדֵע אֶת יְרוּשָׁלֵם אֶת תּוֹעֲבֹתֶיהָ: יחזקאל טז ב

> לעזי רש"י מרטי"ל. פטיש.

רריוו חוואל

יברכוך טובים. משום דמיחזי כשתי רשויות, וכן שקר. על טוב יזכר שמד. הא על רע לא. והא תנז שמברך על הטובה. על קן ציפור יגיעו רחמיך, כלומו חס הקב״ה וכתב לא תקח חביביז יותר ושאר שנואיז. יש אומרים מפני שעושה אלא גזירה. ההוא דנחית לקמיה דר׳ חנינה ואמר אמר ליה אמריתינהו לכלהו שבחי דהקב״ה, אנז הני תלת האל הגדול ותקנינהו אנשי כנסת הגדולה לא הוינן אמינא הגרולה לא הדיק אמינא להו, שאין קץ לשבחו וכל המוסיף גורע, וכול'. אמר ר' חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שנאמר ווין מיז אול שכום שאפור ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך וגומ'. וכי שואל אדם דבר שאינו ברשותו אלא מיכן ראיה שיראת שמים בידו של אדם היא. אמר ר' זירא האומר שמע שמע כאומר מודים מודים. ומתבינן עליה והתניא הקורא את

ואתו © כנסת הגדולה ותקנינהו אנן לא אמרינן להו ואת אמרת כולי האי משל לאדם שהיו לו אלף אלפי אלפים דינרי זהב והיו מקלסין אותו (באלף) דינרי כסף לא פג'נאי הוא לו אמר רבי חנינאי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שנאמר יועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה מכלל דיראה מילתא זומרתי היא אין לגבי משה רבינו מילתא זומרתי היא משל לאדם שמבקשין הימנו כלי גדול ויש לו דומה עליו ככלי קטן קטן ואין לו דומה עליו ככלי גדול ®אמר רבי זירא יהאומר שמע שמע כאומר מודים מודים דמי מיתיבי הקורא את שמע וכופלה הרי זה מגונה מגונה הוא דהוי שתוקי לא משתקינן ליה לא קשיא הא דאמר מילתא מילתא ותני לה הא דאמר פסוקא פסוקא ותני לה א"ל רב פפא לרבא ודלמא מעיקרא לא כיון דעתיה והשתא כיון דעתיה אמר ליה ∞חברותא כלפי שמיא אי לא מכוין דעתיה מחינא ליה בארזפתא רב יוסף אותו: תנא עד בעריות משתקין אותו: תנא רב יוסף קלון אביו וקלון אמו: האומר ומזרעך לא תתן להעביר וכו': תנא דבי רבי ישמעאל בישראל הבא על הכותית והוליד ממנה בן לע"ז הכתוב 'רבי ישמעאל מדבר: **כותני'** ימעשה ראובן נקרא ולא מתרגם מעשה תמר נקרא ומתרגם מעשה עגל הראשון נקרא ומתרגם והשני נקרא ולא מתרגם ברכת כהנים מעשה דוד ואמנון 🌣 ינקראין ולא מתרגמין אין מפטירין במרכבה ורבי יהודה מתיר ר' אליעזר אומר אין מפטירין יבהודע את ירושלם: גמ' תנו רבנן ∘יש נקרין ומתרגמין ויש נקרין ולא מתרגמין וּאוּ ויש לא נקרין ולא מתרגמין אלו נקרין ומתרגמין: בל"ת עק"ן נִשפּיִ״ה סימן: מעשה בראָשית נקרא ומתרגם פשימא מהו דתימא אתו לשיולי מה למעלה מה לממה

דמתני' כדמתרגם ערות אביך וערות אמך קלנא דאבוך וקלנא דאמך ולא תגלה שום דבר קלון שבהן: מנא דבי רבי ישמעאל. לפרש מתני׳ בישראל הבא מעשה ראובן. וישכב את בלהה פילגש אביו (בראשית לה): נקרא. בבית הכנסת: ולא על הכותית הכתוב מדבר: בותבר' מסרגם. חיישיטן לגנותו: מעשה המר. ויהודה: ומעשה עגל הראשון. כל פרשת העגל עד או ואשליכהו באש (שמות לב). ומה שחזר אהרן וספר המעשה הוא קרוי מעשה עגל השני הוא שכחוב בו ויצא העגל הזה (פ) ולא יחרגם פן יטעו עמי הארץ ויאמרו ממש היה בו שילא מאליו אבל המקרא אין מבינין: הודע אם ירושלם. את תועבותיה. פרשה היא ביחוקאל: גבו' ויש לא נקרין
ולא מסרגמין. מפרש בסיפא מעשה דוד ואמנון לא נקרין בהפטרה: מעשה בראשים כו'. ואמרינן במסכת חגיגה (דף יא:) המסתכל בארבעה דברים ראוי לו כאילו לא בא לעולם. והחם 0 מפרש טעמא אין רלונו של מלך שיוכירו שמו על אשפה כו׳:

שמע וכופלה הרי מגונה, ולגבי מודים מודים משתקין אותו. ופרקינן לא קשיא ברייתא דקרי פסוקא פסוקא ותנייה, אבל אי קארי מילה ומילה ו ותניה משתקין אותו. פי׳ ארופתא דנפתי. קורנס של נפתים. המכנה בעריות 6) כלומר הקורא הפסוק ערות אביר ואמו לא יגלה, ואינו קורא ערות אביך וערות אמך כדכת׳ קרא וכן כל העריות, משתקין אותו ואומרים לו קרא הפסוק כמו שכתוב וכי אתה מברר מילין מה שלא בירר משה רבינו ברוח הקודש. בתננ" מעשה ראובן נקרא ולא מיתרגם וכולי. [ת״ר] מעשה בראשית נקרא ומיתרגם, פשיטא, [מהו] דתימא דניחוש לתרגומיה דילמא אתי לשיוליה מה למעלה מה למטה

הסהספנו עורח על מעל מע. מע מעל החלק בדי שמים חרץ מיראת שמים. כל הכא על האדם כיד הקב"ה הוא, כגון ארוך קצר עני שימיה מרול, הוא שמים חרץ מיראת שמים. כל הכא על האדם כיד הקב"ה הוא, כגון ארוך קצר עני שעיה מכם שוטה לבן שחור, הכל בידי שמים הוא, אבל צדיק ורשע אינו כא על ידי שמים, את זו מסך כידו של אדם ונתן לפניו שני דרכים והוא ינסר לו יילת שמים (שם). מילתא מילתא וחבי לה. כל מיכה וחיבה חור ושונה, מגונה היו, שחוף לא משמקיען ליה, שאין זה דומה למקבל עליו שתי מלכיות אלא למתלולך, אמר פסוף שלם ותני ליה משחקיען ליה, דמחזי כשמי מנהג שניהג אדם בתברו ינהג אלל המקום ולא יחר בתפלתו (שם דד.). מחיבא ליה. כלומר מלמדין אומו שיכוין ומכין אומו אם ירגיל בכך (שש). בארובתא. קורטס, ומשם את המקבת גידה (שופטים ד) מתרגמינן מרוסמא (ברכות שש).

תני רב יוסף. לפרושי מכנה